

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

A7-0458/2013

12.12.2013

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τις αποτελεσματικές επιθεωρήσεις εργασίας ως στρατηγική βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην Ευρώπη (2013/2112(INI))

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

Εισηγήτρια: Jutta Steinruck

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	18
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	22

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με τις αποτελεσματικές επιθεωρήσεις εργασίας ως στρατηγική βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην Ευρώπη
(2013/2112 (INI))**

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το προοίμιο και τα άρθρα 3 και 6 αυτής,
- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 6, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156, 159 και 168 αυτής,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 1, 3, 27, 31, 32 και 33 αυτού,
- έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη της 3ης Μαΐου 1996, και ειδικότερα το μέρος I και το άρθρο 3 του μέρους II αυτού,
- έχοντας υπόψη τα θεμελιώδη πρότυπα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) για την εργασία, τις συμβάσεις και τις συστάσεις της σχετικά με τη διαχείριση και την επιθεώρηση της εργασίας (Συμβάσεις αριθ. 81 και αριθ. 129), που αποτελούν σημεία αναφοράς σε διεθνές επίπεδο όταν τίθεται θέμα διασφάλισης της εφαρμογής των νομικών διατάξεων που διέπουν τις συνθήκες εργασίας και την προστασία των εργαζομένων,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση αριθ. 143 σχετικά με τους διακινούμενους εργαζομένους (1975) και τις συμπληρωματικές διατάξεις της ΔΟΕ σχετικά με τους διακινούμενους εργαζομένους, που προβλέπουν την έγκριση όλων των αναγκαίων και ενδεδειγμένων μέτρων για την εξάλειψη της παράνομης μετανάστευσης με στόχο την αναζήτηση εργασίας, καθώς και της παράνομης εργασίας των μεταναστών· έχοντας επίσης υπόψη τις διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή διοικητικών, αστικών και ποινικών κυρώσεων για την παράνομη εργασία των διακινούμενων εργαζομένων,
- έχοντας υπόψη την ατζέντα της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία,
- έχοντας υπόψη τις συμβάσεις και τις συστάσεις της ΔΟΕ στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στον χώρο εργασίας,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1338/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2008 σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές στους τομείς της δημόσιας υγείας και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία¹,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία (οδηγία-πλαίσιο)² και τις επιμέρους οδηγίες αυτής,

¹ ΕΕ L 354 της 31.12.08, σ. 70.

² ΕΕ L 183 της 29.6.1989, σ. 1.

- έχοντας υπόψη την οδηγία 2003/88/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κρατών μελών, που εγκρίθηκε κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου της 22ας Απριλίου 1999, όσον αφορά έναν κώδικα συμπεριφοράς για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών των κρατών μελών σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης στις κοινωνικές παροχές και εισφορές και της αδήλωτης εργασίας καθώς και τη διασυννοριακή διάθεση εργαζομένων²,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 1999/85/EK του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 1999, για τροποποίηση της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ, όσον αφορά τη δυνατότητα δοκιμαστικής εφαρμογής μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ στις υπηρεσίες υψηλής έντασης εργατικού δυναμικού³,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2009/52/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών⁴,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 24ης Οκτωβρίου 2007 με τίτλο «Ενίσχυση της καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας» (COM(2007)0628),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 24ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης για την πράσινη βίβλο της Επιτροπής «Εκσυγχρονισμός του εργατικού δικαίου για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του 21ου αιώνα» (COM(2007)0627),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 3ης Μαρτίου 2010 με τίτλο «ΕΥΡΩΠΗ 2020 Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (COM (2010)2020) καθώς και τον βασικό της στόχο που είναι η αύξηση των επιπέδων απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε ποσοστό 75% έως το τέλος της δεκαετίας,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με την ενδιάμεση αναθεώρηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής 2007-2012 για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία⁵,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 9ης Οκτωβρίου 2008 σχετικά με την ενίσχυση της καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας⁶,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 23ης Μαΐου 2007 σχετικά με την προώθηση της

¹ ΕΕ L 299 της 18.11.03, σ. 9.

² ΕΕ C 125 της 06.05.99, σ. 1.

³ ΕΕ L 277 της 28.10.99, σ. 34.

⁴ ΕΕ L 168 της 30.06.09, σ. 24.

⁵ ΕΕ C 168 E της 14.6.2013, σ. 102.

⁶ ΕΕ C 9 E της 15.01.10, σ. 1.

αξιοπρεπούς εργασίας για όλους¹,

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 11ης Ιουλίου 2007, σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της εργατικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του 21ου αιώνα²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 26ης Οκτωβρίου 2006, σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 96/71/EK όσον αφορά την απόσπαση εργαζομένων³,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 26ης Μαρτίου 2009 σχετικά με την κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων υπεργολαβίας σε αλυσίδες παραγωγής⁴,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Μαΐου 2013 σχετικά με τις συνθήκες εργασίας και τα πρότυπα υγείας και ασφάλειας έπειτα από τις πρόσφατες πυρκαγιές σε εργοστάσια και την κατάρρευση κτηρίου στο Μπαγκλαντές⁵,
- έχοντας υπόψη τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση (2008-2010) (COM(2007)0803),
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1995 για την εναρμόνιση των μέσων καταπολέμησης της παράνομης μετανάστευσης και απασχόλησης⁶,
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1996 για την καταπολέμηση της παράνομης απασχόλησης υπηκόων τρίτων χωρών⁷,
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) σχετικά με την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση,
- έχοντας υπόψη το Ειδικό Ευρωβαρόμετρο σχετικά με την αδήλωτη εργασία,
- έχοντας υπόψη τη μελέτη «ICENUW – Implementing Cooperation in a European Network against undeclared work» (Εφαρμογή συνεργασίας σε ένα ευρωπαϊκό δίκτυο για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας) (2010),
- έχοντας υπόψη τη μελέτη «CIBELES: Convergence of Inspectorates building a European Level Enforcement System» (Σύγκλιση των σωμάτων επιθεώρησης για τη δημιουργία ενός συστήματος επιβολής σε ευρωπαϊκό επίπεδο),
- έχοντας υπόψη τη μελέτη «Indirect measurement methods for undeclared work in the EU» (Εμμεσες μέθοδοι μέτρησης της αδήλωτης εργασίας στην ΕΕ) (2010),
- έχοντας υπόψη τη μελέτη με τίτλο «Feasibility of establishing a European platform for cooperation between labour inspectorates and other relevant monitoring and enforcement

¹ EE C 102 E της 24.04.08, σ. 321.

² EE C 175 E της 10.07.08, σ. 401.

³ EE C 313 E της 20.12.06, σ. 452.

⁴ EE C 117 E της 6.5.2010, σ. 176.

⁵ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2013)0230.

⁶ EE C 5 της 10.01.96, σ. 1.

⁷ EE C 304 της 14.10.1996, σ. 1.

bodies with the aim of preventing and fighting undeclared work» (Σκοπιμότητα δημιουργίας μιας ευρωπαϊκής πλατφόρμας συνεργασίας μεταξύ των επιθεωρήσεων εργασίας και άλλων σχετικών φορέων παρακολούθησης και επιβολής με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας) (2010, Regioplan),

- έχοντας υπόψη την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 19ης Δεκεμβρίου 2012, C-577/10, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Βασιλείου του Βελγίου,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A7-0458/2013),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων, για την εξασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας στο χώρο εργασίας και στην καταπολέμηση του επισφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, για την αποτροπή παραβιάσεων των κανόνων που αφορούν την προστασία στην εργασία, καθώς και για την προαγωγή μιας δίκαιης και κοινωνικής οικονομικής ανάπτυξης, καθώς συμβάλλουν ώστε να καταβάλλονται πραγματικά οι αμοιβές και οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, πράγμα που αυξάνει τον όγκο των φόρων και τα έσοδα των κοινωνικών ταμείων, εξασφαλίζοντας παράλληλα την πρόσβαση του εργαζομένου σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης, όπως ασφάλιση υγείας, ασφάλιση σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος και συνταξιοδότηση·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν ποικίλα πρότυπα για τη διεξαγωγή διαφόρων ειδικών επιθεωρήσεων του χώρου εργασίας·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη ανάγκη για επιθεωρήσεις εργασίας στο πλαίσιο της απόσπασης εργαζομένων σε ολόκληρη την Ευρώπη·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιθεώρηση εργασίας διαδραματίζει καίριο ρόλο στην εξασφάλιση της εφαρμογής των δικαιωμάτων, με τη διασφάλιση ότι τηρούνται οι νόμοι, ότι οι παράγοντες γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους και ότι τα ατυχήματα και η κατάχρηση μπορούν να αποτραπούν·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη εντατικοποίησης των επιθεωρήσεων εργασίας στις ΜΜΕ και στα μικρά εργοστάσια·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ευθύνη των πολυεθνικών επιχειρήσεων για τις συνθήκες εργασίας, τη ζωή και την υγεία των εργαζομένων, οι οποίοι παράγουν τα προϊόντα και παρέχουν τις υπηρεσίες, δεν τελειώνει στην έξοδο των καταστημάτων ή στην πόρτα των εργοστασίων ούτε μπορεί να εξασφαλισθεί μόνον με συμφωνίες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εξωτερική ανάληψη της εργασίας μέσω της υπεργολαβίας και η προσωρινή εργασία συνεπάγονται συχνά λιγότερο εκπαιδευμένο προσωπικό και χαλαρές εργασιακές σχέσεις, γεγονός το οποίο δυσχεραίνει τον προσδιορισμό της ευθύνης όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αδήλωτη εργασία έχει αρνητικές επιπτώσεις στις εθνικές

οικονομίες των κρατών μελών και στην οικονομική βιωσιμότητα του ευρωπαϊκού μοντέλου και υπονομεύει τη χρηματοδότηση και την κατανομή κοινωνικών παροχών και δημοσίων υπηρεσιών και ότι ωθεί τους θιγόμενους εν ενεργεία εργαζόμενους και συνταξιούχους στην ανασφάλεια, την ευπάθεια και τη φτώχεια·

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επιθεωρητές εργασίας παίζουν ουσιαστικό ρόλο στην προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων, στην αποτροπή των καταχρήσεων και στην προαγωγή της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι λόγω της οικονομικής κρίσης αυξάνεται συνεχώς ο φόρτος εργασίας και η πίεση των απασχολούμενων, ιδίως με τις επιπτώσεις στα ωράρια εργασίας, και ότι κατά συνέπεια πρέπει να ενταθούν οι πρωτοβουλίες επιθεώρησης ως προς τις συνθήκες εργασίας·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι διαμορφώνονται συνεχώς νέες μορφές εργασιακών σχέσεων, οι οποίες είναι όλο και πιο δύσκολο να καλύπτονται από την υφιστάμενη νομοθεσία·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι παράτυπα εργαζόμενοι πλήττονται από δευτερεύουσες αρνητικές συνέπειες, όπως η απουσία πρόσβασης σε πληροφόρηση, ιατρικές υπηρεσίες στην εργασία και σε κατάρτιση, η ψυχολογική πίεση για το ενδεχόμενο ατυχήματος ή ανακάλυψής τους, που με τη σειρά τους επηρεάζουν αρνητικά την παραγωγικότητα των επιχειρήσεων και την οικονομία εν γένει, καθώς και από μακροπρόθεσμες συνέπειες όπως η στέρηση του δικαιώματος για σύνταξη γήρατος ή τα εξαιρετικά χαμηλά συνταξιοδοτικά οφέλη, με αποτέλεσμα υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αδήλωτη εργασία στρεβλώνει τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά, καθώς δημιουργεί αθέμιτο ανταγωνισμό έναντι άλλων επιχειρήσεων·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εδραίωση μιας πραγματικά κοινής αγοράς και η εξάλειψη όλων των μορφών κοινωνικού ντάμπινγκ είναι άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκταση της αδήλωτης εργασίας στην ΕΕ των 27 ανέρχεται πλέον στο 18,8 %, και σε ορισμένα κράτη ξεπερνά το 30% του ΑΕγχΠ·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αδήλωτη εργασία εξακολουθεί να σημειώνει άνοδο στα περισσότερα κράτη μέλη και λόγω της κρίσης·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι απαιτούνται μέτρα σχετικά με την καταγγελία των δυσλειτουργιών, προκειμένου να διευκολυνθεί ο εντοπισμός των καταχρήσεων και να διασφαλιστεί η προστασία του καταγγέλλοντος, και ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη έχουν υποχρέωση να παρέχουν πλήρη προστασία στους καταγγέλλοντες·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι 168.000 ευρωπαίοι πολίτες βρίσκουν σε ετήσια βάση τον θάνατο από ατυχήματα ή ασθένειες που συνδέονται με την εργασία, και ότι 7 εκατομμύρια άτομα τραυματίζονται σε ατυχήματα¹·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόληψη των κινδύνων είναι απολύτως αναγκαία για τη μείωση του ποσοστού των ατυχημάτων και των ασθενειών που συνδέονται με την

¹ *EE-OSHA*.

εργασία· λαμβάνοντας υπόψη τον θετικό αντίκτυπο της ορθής διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και τούτο και για τις επιχειρήσεις·

- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα συστήματα επιθεώρησης στερούνται κατά το μάλλον ή ήττον του προσωπικού και της χρηματοδότησης που απαιτούνται για την αποτελεσματική διενέργεια επιθεωρήσεων εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι ο ελάχιστος στρατηγικός σχεδιασμός για τη στελέχωση των επιθεωρήσεων εργασίας στην ΕΕ, με συνεχή μείωση του αριθμού των εργαζομένων σε πολλές χώρες, ενώ ταυτόχρονα η εργασία των επιθεωρητών καθίσταται ολοένα και πιο περίπλοκη·
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας σε συνδυασμό με την άναρχη και χωρίς κανόνες επέκταση ορισμένων ρυθμίσεων απασχόλησης σε κάποια κράτη μέλη, συμπαρασύρουν το ύψος των αμοιβών σε ιδιαίτερος χαμηλά επίπεδα και διαμορφώνουν συνθήκες περαιτέρω όξυνσης του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας·
- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τομείς που θίγονται περισσότερο από την αδήλωτη εργασία παρουσιάζουν εντατικό ρυθμό εργασίας, όπως ο κατασκευαστικός τομέας, ο τομέας της ασφάλειας, της καθαριότητας και των νοικοκυριών, η στέγαση και η περίθαλψη, τα συνήθη χαρακτηριστικά των οποίων είναι οι αβέβαιες συνθήκες εργασίας και αμοιβής·
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υφίσταται στενή σχέση μεταξύ παράνομης μετανάστευσης και αδήλωτης εργασίας, καθώς οι άνθρωποι που διαμένουν παράνομα στην Ευρώπη δεν μπορούν να συνάψουν κανονικές σχέσεις απασχόλησης και ως εκ τούτου δεν απολαμβάνουν καμίας προστασίας·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εργαζόμενοι που απασχολούνται σε αδήλωτη εργασία, δεν έχουν ασφάλιση κοινωνικής πρόνοιας, ασθένειας ή ατυχήματος και επομένως εκτίθενται σε αυξημένο κίνδυνο προσωπικής οικονομικής ζημίας·
- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο πλαίσιο των διασυνοριακών υπηρεσιών και εργασιακών σχέσεων οι επιθεωρήσεις εργασίας συνιστούν διασυνοριακή υπόθεση και ότι η διασυνοριακή πρόσβαση σε δεδομένα είναι ανεπαρκής·
- ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εργαζόμενοι συχνά δεν προσχωρούν οικειοθελώς σε αδήλωτες εργασιακές σχέσεις, αλλά αναγκάζονται·

I. Μέτρα ελέγχου σε εθνικό επίπεδο:

Αρχές για αποτελεσματικούς ελέγχους της εργασίας

1. υπογραμμίζει ότι ενώ οι επιθεωρήσεις εργασίας αποτελούν καθήκον του τομέα του δημοσίου δικαίου που μπορεί να εκτελεστεί μόνο από ανεξάρτητους φορείς του εν λόγω τομέα, αυτό δεν αποκλείει την παροχή βοήθειας από τους εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων προς τους επιθεωρητές εργασίας· θεωρεί ότι πρέπει να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία των υπηρεσιών των αρμόδιων για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία έναντι του εργοδότη· θεωρεί ότι, όσον αφορά την υγεία στην εργασία, οι υπηρεσίες παρακολούθησης, προειδοποίησης, πραγματογνωμοσύνης σχετικά με την υγεία, καθώς και οι ορθές συμβουλές σχετικά με την υγεία μπορούν να παρέχονται μόνο από ανεξάρτητους επαγγελματίες του τομέα της υγείας και της ασφάλειας· θεωρεί λυπηρό το γεγονός ότι σε ορισμένα κράτη μέλη η διαχείριση των υπηρεσιών υγείας και ασφάλειας

στην εργασία εξακολουθεί να ανατίθεται σε ενώσεις εργοδοτών· υπογραμμίζει ότι η επιθεώρηση και παρακολούθηση της υγείας στην εργασία πρέπει να προέρχεται από ανεξάρτητους επιθεωρητές εκπαιδευμένους σε θέματα υγείας και ασφάλειας·

2. τονίζει τη σημασία της εκπόνησης εθνικών σχεδίων δράσης για την ενίσχυση των μηχανισμών επιθεώρησης εργασίας και τη χρηματοδότησή τους από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία με δεδομένη την προστιθέμενη αξία των αποτελεσματικών ελέγχων εργασίας τόσο για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, όσο για την εν γένει εδραίωση της εργασιακής δικαιοσύνης·
3. επιβεβαιώνει τον καίριο ρόλο της επιθεώρησης εργασίας στην πρόληψη και τον έλεγχο, καθώς και τη θετική συμβολή της στη βελτίωση της ενημέρωσης και της πραγματογνωμοσύνης στο εσωτερικό των επιχειρήσεων· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να ενισχύσουν το προσωπικό και τους πόρους τους στο πλαίσιο της επιθεώρησης εργασίας και να επιτύχουν τον στόχο ενός επιθεωρητή ανά 10.000 εργαζόμενους, σύμφωνα με τις συστάσεις της ΔΟΕ, και να ενισχύσουν τις κυρώσεις έναντι των επιχειρήσεων που δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων (μισθοί, διάρκεια εργασίας και υγεία και ασφάλεια στην εργασία)· εκτιμά ότι οι εν λόγω κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές·
4. επισημαίνει ότι όλες οι κατηγορίες εργαζομένων με εξαρτημένη ή ανεξάρτητη απασχόληση, ανεξαρτήτως του καθεστώτος, της εργασιακής σχέσης ή της καταγωγής τους, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών επιθεώρησης και πρέπει να απολαμβάνουν της ίδιας προστασίας· τονίζει ότι κάθε απόπειρα περιορισμού του πεδίου εφαρμογής των επιθεωρήσεων εργασίας μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων καθώς και στα δικαιώματά τους·
5. τονίζει πως χρειάζεται να ενισχυθεί ο ρόλος των εθνικών αρχών επιθεώρησης εργασίας, να προβλεφθεί η εκπαίδευση των στελεχών τους και ο συντονισμός των αρμοδιοτήτων τους προκειμένου να ανταποκρίνονται επιτυχώς στις νέες προκλήσεις επιθεώρησης·
6. θεωρεί ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας μπορούν να υλοποιηθούν αποτελεσματικά μόνο με επαρκή χρηματοδότηση και ανθρώπινους πόρους για τις αρχές· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι οι ελεγκτικές αρχές στα κράτη μέλη δεν διαθέτουν αρκετό προσωπικό, καθώς και για την έλλειψη συνεχούς κατάρτισης, ιδίως όσον αφορά τις ευρωπαϊκές προκλήσεις· καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τα συστήματα επιθεώρησης εργασίας τους, καθώς τα συστήματα αυτά θα πρέπει να αποτελούν ουσιαστικό τμήμα των εθνικών σχεδίων αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης· επισημαίνει ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο καθώς ελέγχουν κατά πόσο η ισχύουσα νομοθεσία εφαρμόζεται πλήρως και οι ιδιαίτερα ευάλωτοι εργαζόμενοι τυγχάνουν κάλυψης και προστασίας·
7. τονίζει την ανάγκη κοινής κατάρτισης των επιθεωρητών εργασίας και των εμπλεκόμενων φορέων με στόχο την αυστηρότερη εφαρμογή του εργατικού δικαίου της ΕΕ·
8. υπογραμμίζει ότι η δημοσιονομική εξυγίανση που επιχειρείται σε ορισμένα κράτη μέλη δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να οδηγήσει σε μείωση των ανθρώπινων πόρων, της χρηματοδότησης και υλικοτεχνικής υποδομής των ελεγκτικών μηχανισμών που διενεργούν τις επιθεωρήσεις εργασίας·

9. επισημαίνει ότι οι νομικοί περιορισμοί και οι αξιώσεις των εργαζομένων αποτελούν τους δύο βασικότερους παράγοντες που ωθούν τους εργοδότες να εφαρμόζουν πολιτικές πρόληψης¹.
10. είναι πεπεισμένο ότι, χωρίς αξιολόγηση των κινδύνων, είναι αδύνατη η σωστή προστασία των εργαζομένων· θεωρεί ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις πρέπει να βοηθηθούν ώστε να εφαρμόσουν πολιτικές πρόληψης των κινδύνων· τονίζει το θετικό ρόλο που διαδραματίζουν απλές, ελεύθερες και στοχευμένες πρωτοβουλίες, όπως το Διαδικτυακό Διαδραστικό εργαλείο εκτίμησης κινδύνου (OiRA) που δημιουργήθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία.(EU-OSHA)·
11. υπενθυμίζει ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν υπογράψει και επικυρώσει τη σύμβαση αριθ. 81 της ΔΟΕ περί επιθεωρήσεων εργασίας· καλεί ως εκ τούτου τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις αρχές της σύμβασης·
12. τονίζει ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας είναι αποτελεσματικές και όταν διενεργούνται αιφνιδίως, επανειλημμένως και τυχαία· επισημαίνει ότι οι αποτελεσματικές κυρώσεις σε περιπτώσεις παρατυπιών πρέπει να θεσπίζονται κατά τρόπο ώστε οι εργοδότες να μην μπορούν να αποκομίσουν κέρδος από την παράκαμψη των υφιστάμενων ρυθμίσεων των συλλογικών συμβάσεων ή των νομοθετικών διατάξεων·
13. επισημαίνει ότι τα πορίσματα των επιθεωρήσεων εργασίας πρέπει να υπόκεινται σε σαφείς προθεσμίες επεξεργασίας, προκειμένου να αποτρέπεται εγκαίρως η κατάχρηση και να εξασφαλίζεται η έγκαιρη προστασία του θύματος·
14. επισημαίνει ότι οι επιθεωρητές εργασίας στα κράτη μέλη πρέπει να έχουν δικαίωμα να διενεργούν επιτόπιες επιθεωρήσεις, να χρησιμοποιούν ευφυή συστήματα επιθεώρησης και να συνεργάζονται συντονισμένα με άλλες αντίστοιχες αρχές, να διαθέτουν τις ενδεδειγμένες ικανότητες και να εργάζονται ανεξάρτητα·
15. καλεί τα κράτη μέλη να προστατεύουν σε περίπτωση αποκάλυψης κατάχρησης από επιθεωρητές εργασίας ή όταν καταγγέλλοντες θέτουν υπόψη των επιθεωρητών εργασίας περιπτώσεις κατάχρησης, τους θιγόμενους εργαζομένους και κάθε εμπλεκόμενο καταγγέλλοντα και να τους παρέχουν τη δυνατότητα δωρεάν διεκδίκησης των δικαιωμάτων τους· επισημαίνει ότι σχετικά μέτρα, όπως για παράδειγμα το δικαίωμα άμεσης ή συλλογικής προσφυγής, προστατεύουν πραγματικά τα θιγόμενα άτομα και τους καταγγέλλοντες· καλεί τα κράτη μέλη να εγκρίνουν μέτρα για την προστασία των καταγγελλόντων και των οικογενειών τους ώστε να διευκολυνθεί ο εντοπισμός καταχρήσεων· τονίζει πως είναι σημαντικό να προστατεύονται τα δικαιώματα των μετακινούμενων εργαζόμενων σε παράτυπες καταστάσεις και ότι αυτό πρέπει να αποτελεί έναν από τους τομείς προβληματισμού· υπενθυμίζει στα κράτη μέλη στο πλαίσιο αυτό τις συμπληρωματικές διατάξεις της σύμβασης για τους μετακινούμενους εργαζόμενους (αριθ. 143), του 1975·
16. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις νομικές διατάξεις με κυρώσεις ανάλογες προς τη σοβαρότητα της παράβασης και να επιβάλλουν αποτρεπτικές κυρώσεις για την μη τήρηση των εργασιακών κανόνων· επισημαίνει ότι μελέτες κατέδειξαν σαφώς ότι ο μεγαλύτερος αντίκτυπος όσον αφορά τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας επιτυγχάνεται με την

¹ EE-OSHA, μελέτη Esener, 2009.

ισχυρή, καλά συντονισμένη πρόληψη και τις επιθεωρήσεις σε αρχικό στάδιο, και μάλιστα με την πληροφόρηση και την παροχή συμβουλών στους εργοδότες ή και με την αναδρομική δήλωση των μη δηλωθέντων εργαζόμενων·

17. επισημαίνει ότι μια ηλεκτρονική δικτύωση όλων των εμπλεκόμενων κοινωνικών υπηρεσιών, όπως υπάρχει για παράδειγμα στη βελγική «Crossroads Bank for Social Security»¹, και η συνακόλουθη διευκόλυνση της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων αρχών συνιστούν ένα χρήσιμο μέσο για τις εθνικές επιθεωρήσεις εργασίας που επιτρέπει γρήγορη πρόσβαση στα απαραίτητα για τις επιθεωρήσεις δεδομένα.
18. τονίζει ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας αντιμετωπίζουν ορισμένες προκλήσεις όσον αφορά τις επιθεωρήσεις μετακινούμενων εργαζομένων και αποσπασμένων εργαζομένων από την ΕΕ και τρίτες χώρες· επισημαίνει ότι, για να είναι αποτελεσματικές οι επιθεωρήσεις εργασίας, είναι σημαντικό να έχουν επαρκή επίγνωση των καταστάσεων υψηλού κινδύνου μη συμμόρφωσης· επισημαίνει ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας μπορούν να απλουστευθούν σημαντικά μέσω εθνικών ηλεκτρονικών συστημάτων υποχρεωτικής εκ των προτέρων καταχώρησης αλλοδαπών εργαζομένων από τους εργοδότες.
19. επισημαίνει ότι οι κοινωνικοί εταίροι διαδραματίζουν, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές, σημαντικό ρόλο όσον αφορά την καταβολή προσπαθειών για την τήρηση των υφισταμένων κανόνων· καλεί τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στον σχεδιασμό και στην κατάρτιση εθνικών σχεδίων επιθεώρησης εργασίας αλλά και στις ίδιες τις επιθεωρήσεις εργασίας·
20. ενθαρρύνει τη δημιουργία πρόσθετων ελεγκτικών δομών κλαδικής διάστασης με τριμερή συμμετοχή -κράτους, εργαζομένων και εργοδοτών- και την πιλοτική εφαρμογή τους στα κράτη μέλη εκείνα που εμφανίζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά αδήλωτης εργασίας·
21. διαπιστώνει ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας σε αγροτικές περιοχές διενεργούνται σε μικρότερο βαθμό· καλεί τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για την σωστή κάλυψη των αγροτικών περιοχών·
22. επισημαίνει ότι οι εργαζόμενοι με πρόσκαιρες εργασιακές σχέσεις αντιμετωπίζουν συχνά μη ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας συγκριτικά με το μόνιμο προσωπικό· παρατηρεί ότι για έναν αποτελεσματικό έλεγχο των πρόσκαιρων εργασιακών σχέσεων πρέπει να διευρυνθούν τα δικαιώματα των εποπτών περιλαμβάνοντας τον έλεγχο επιχειρήσεων διάθεσης εργατικού δυναμικού και ότι ο έλεγχος πρέπει να περιλαμβάνει την τήρηση των κανόνων για τις συλλογικές συμβάσεις και των επαγγελματικών κανόνων, καθώς και την τήρηση των ελάχιστων αποδοχών όταν απαιτείται από τη νομοθεσία των κρατών μελών ή από εθνικές συμφωνίες συλλογικών συμβάσεων· επιμένει ότι η πρόληψη των προβλημάτων υγείας και ασφάλειας στον χώρο εργασίας πρέπει να τυγχάνει της ίδιας προσοχής στον ιδιωτικό και στον δημόσιο τομέα· επισημαίνει ότι η τήρηση της αρχής της μη εισαγωγής διακρίσεων είναι υποχρεωτική· δηλώνει πως οι εργαζόμενοι με συμβάσεις προσωρινής απασχόλησης πρέπει να είναι σε θέση να ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους (μεταξύ άλλων και εκείνα περί αμοιβής) μέσω διαδικτυακής θυρίδας ή ιστοτόπου·
23. εκφράζει την ανησυχία του για την κατάσταση των εποχιακών εργαζομένων στον τομέα της γεωργίας, οι περισσότεροι εκ των οποίων προέρχονται συνήθως από τρίτες χώρες·

¹ <http://www.ksz.fgov.be/en/international/page/content/websites/international/aboutcbss.html>.

θεωρεί ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας στον εν λόγω τομέα πρέπει να ενταθούν· υπενθυμίζει ότι η απασχόληση στον τομέα αυτό αποτελεί σε μεγάλο βαθμό συνδυασμό δηλωμένης και αδήλωτης εργασίας·

24. επισημαίνει ότι ενώ οι εργαζόμενοι που παρέχουν οικιακές υπηρεσίες εργάζονται είναι συχνά αδήλωτοι, ή απολαύουν λιγότερων δικαιωμάτων από ό, τι άλλοι εργαζόμενοι, πολλές φορές όμως αυτές οι καταστάσεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων των εθνικών επιθεωρήσεων· καλεί τα κράτη μέλη να επικυρώσουν τη σύμβαση ΔΟΕ αριθ. 189 και να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν σύμφωνα με την εν λόγω σύμβαση μέτρα επιθεώρησης εργασίας, επιβολής και κυρώσεων, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της οικιακής εργασίας, σύμφωνα με τους εθνικούς νόμους και κανονισμούς· τονίζει ότι, σε περίπτωση συμβατότητας με τους εθνικούς νόμους και κανονισμούς, τα εν λόγω μέτρα πρέπει να καθορίζουν τις συνθήκες υπό τις οποίες μπορεί να παρέχεται πρόσβαση σε νοικοκυριά, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τον ιδιωτικό βίο·
25. εφιστά την προσοχή στην ιδιαίτερη κατάσταση των κατ' οίκον εργαζομένων και των τηλεεργαζομένων, οι οποίοι κατά την άσκηση της εργασίας στο σπίτι ή εκτός των εγκαταστάσεων της επιχείρησης ενδέχεται να αποτελέσουν θύματα καταχρηστικών πρακτικών όταν οι μέρους εργοδότες δεν εκπληρώνουν τις προβλεπόμενες από το νόμο υποχρεώσεις τους έναντι αυτών των εργαζομένων·
26. υπογραμμίζει ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον τομέα των μεταφορών ο οποίος, λόγω του κινητού χαρακτήρα του, ενδέχεται να δημιουργεί πρόσθετες προκλήσεις για τις επιθεωρήσεις εργασίας· ζητεί οι επιθεωρήσεις εργασίας να διαθέτουν κατάλληλα μέσα ώστε να διενεργούν αποτελεσματικές επιθεωρήσεις στον εν λόγω τομέα·
27. εκφράζει τη λύπη του διότι οι περιπτώσεις ψευδο-αυτοαπασχόλησης έχουν αυξηθεί δραματικά, ιδίως στον κατασκευαστικό τομέα και στον τομέα μεταποίησης του κρέατος, αλλά και στο πλαίσιο αποσπάσεων· καλεί τα κράτη μέλη να καθιερώσουν κατάλληλα μέτρα ελέγχου για την καταπολέμηση της ψευδο-αυτοαπασχόλησης, για παράδειγμα μέσω της θέσπισης κριτηρίων για τον καθορισμό του τι σημαίνει απασχόληση, έτσι ώστε οι επιθεωρητές εργασίας να μπορούν να εντοπίζουν τη νόμιμη απασχόληση από την ψευδο-απασχόληση· δηλώνει πως για την πρόληψη αυτής της ψευδο-απασχόλησης, πρέπει να ληφθούν μέτρα ώστε τα κράτη μέλη να είναι σε θέση να επιβάλλουν ευρύτερες απαιτήσεις ή μέτρα ελέγχου·
28. εκτιμά ότι ο αναπτυσσόμενος κλάδος των πράσινων θέσεων απασχόλησης χρήζει ιδιαίτερης προσοχής· ζητεί να διενεργηθούν αξιολογήσεις και μελέτες των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχετικά με την τοξικότητα των οικολογικών υλικών και τις συνθήκες εργασίας των ατόμων που εργάζονται με εξοπλισμό για την παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας (κατασκευή, εκμετάλλευση, συντήρηση και ανακύκλωση)·

Αδήλωτη εργασία

29. καλεί τις εθνικές αρχές επιθεώρησης εργασίας και άλλες αντίστοιχες αρχές να εκπονήσουν σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, το οποίο θα καλύπτει όλες τις μορφές κατάχρησης σε σχέση με την εξαρτημένη εργασία και της αυτοαπασχόληση· τονίζει ότι, εάν δεν αντιμετωπισθεί δεόντως η αδήλωτη εργασία, απειλεί να υπονομεύσει την ικανότητα της ΕΕ να επιτύχει τους στόχους της για την απασχόληση όσον αφορά περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και ισχυρότερη ανάπτυξη·

30. εκφράζει έντονη ανησυχία για το γεγονός ότι οι μετακινούμενοι εργαζόμενοι υπό παράνομο ή αυθαίρετο καθεστώς είναι εξαιρετικά ευάλωτοι στο ενδεχόμενο εκμετάλλευσης σε αδήλωτη εργασία χαμηλών προδιαγραφών, χαμηλών αμοιβών και πολλών ωρών εργασίας σε μη ασφαλές εργασιακό περιβάλλον· υπογραμμίζει ότι κάθε συνεργασία μεταξύ των επιθεωρητών εργασίας και των μεταναστευτικών αρχών πρέπει να περιορίζεται στον εντοπισμό καταχραστών εργοδοτών και να μην προκαλεί κυρώσεις εις βάρος των μετακινούμενων εργαζομένων ή απέλασή τους, γεγονός που ουσιαστικά θα υπονομεύσει τις προσπάθειες αντιμετώπισης της αδήλωτης εργασίας·
31. φρονεί ότι στις περιπτώσεις όπου οι εθνικές αρχές επιθεώρησης εργασίας είναι υπεύθυνες για του μετακινούμενους και αποσπασμένους εργαζόμενους, τα προγράμματα κατάρτισης επιθεωρητών εργασίας πρέπει να περιλαμβάνουν ειδικές ενότητες για τα θέματα αυτά καθώς και για την αδήλωτη εργασία και το εμπόριο ανθρώπων, αφού τα θέματα αυτά είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους, θα πρέπει δε να περιέχουν και γλωσσικές γνώσεις, όπου κρίνεται σκόπιμο·
32. θεωρεί ότι οι κυρώσεις θα είναι αποτελεσματικές μόνον όταν οι εργοδότες δεν θα μπορούν να αποκομίζουν κέρδη από την απασχόληση παράνομων εργαζομένων, καθώς θα τους στοιχίζει περισσότερο από το να ξοδεύουν για την πρόσληψη δηλωμένων εργαζομένων·
33. αναγνωρίζει πως παρατηρείται μια τάση για αύξηση της αυτοαπασχόλησης, της ανάθεσης σε εξωτερικούς συνεργάτες και της υπεργολαβίας γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε αύξηση των επισφαλών θέσεων εργασίας και σε περαιτέρω επιδείνωση των ήδη χαμηλών επιπέδων προστασίας για αδήλωτους εργαζόμενους· φρονεί ότι τα συστήματα γενικής επιχειρηματικής ευθύνης θα μπορούσαν να αποτελέσουν αποτελεσματικό μέσο για την αύξηση της συμμόρφωσης προς τα πρότυπα εργασίας κατά τη διάρκεια ολόκληρης της διαδικασίας παραγωγής, και ότι θα μπορούσε να μελετηθεί το ενδεχόμενο καθιέρωσής τους σε όλα τα κράτη μέλη ενώ ταυτόχρονα αναγνωρίζει ότι οι έλεγχοι από τους επιθεωρητές εργασίας παραμένουν ουσιαστικοί·

Προστασία της εργασίας – υγεία και ασφάλεια στον χώρο εργασίας

34. επισύρει την προσοχή στο πρόβλημα της εφαρμογής των διατάξεων για την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας στις περιπτώσεις όπου οι εργαζόμενοι δεν έχουν δηλωθεί· υπογραμμίζει ότι το δικαίωμα για ασφάλεια και προστασία της υγείας στον χώρο εργασίας ισχύει για κάθε εργαζόμενο ή αυτοαπασχολούμενο και ότι το δικαίωμα αυτό καθίσταται αποτελεσματικό με την καλύτερη εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων· προτείνει στα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο καθιέρωσης απόρρητου ιατρικού ελέγχου για όλους τους εργαζομένους, ο οποίος θα διενεργείται δωρεάν μια φορά το χρόνο ή μια φορά ανά σύμβαση, προκειμένου να τους εξασφαλίζεται η ελάχιστη προστασία·
35. τάσσεται υπέρ της επιβολής αυστηρότερων κυρώσεων στις επιχειρήσεις που δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους αναφορικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα των εργαζομένων και φρονεί ότι οι σχετικές κυρώσεις πρέπει να έχουν τόσο αποτρεπτικό όσο και απαγορευτικό χαρακτήρα, έτσι ώστε οι εργοδότες να μην μπορούν να αποκομίσουν κέρδος από την παράκαμψη των υφισταμένων κανόνων για την προστασία της εργασίας και της υγείας· καλεί τα κράτη μέλη να υπολογίσουν το επίπεδο των προστίμων στα συστήματα επιβολής κυρώσεων ώστε να είναι ανάλογο προς τη ζημία και να

εξασφαλίσουν ότι υπερβαίνει το κέρδος που αποκομίζεται από την παράκαμψη·

36. υπενθυμίζει ότι η στρατηγική «Ευρώπη 2020» επισημαίνει την ανάγκη για μεγαλύτερο αριθμό γυναικών στην αγορά εργασίας και θεωρεί ότι οι επιθεωρητές εργασίας θα πρέπει να έχουν γνώση των εργασιακών συνθηκών τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών·
37. ζητεί οι εν λόγω κυρώσεις να ισχύουν και για επιχειρήσεις που εντοπίζονται να εγγράφουν εργαζόμενους σε μαύρες λίστες για τις δραστηριότητές τους ως συνδικαλιστικοί εκπρόσωποι ή ως εκπρόσωποι στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας·
38. ζητεί τη στήριξη των εθνικών επιθεωρήσεων εργασίας για την εφαρμογή αποτελεσματικής προστασίας της εργασίας με εγγύτητα στις επιχειρήσεις, κυρίως σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις· παροτρύνει τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι οι επιθεωρήσεις πρέπει προσανατολίζονται πιο έντονα στην αναζήτηση συγκεκριμένων και εφικτών λύσεων για την εξάλειψη των εντοπισμένων ελλείψεων στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στον χώρο εργασίας·
39. στηρίζει το χρήσιμο έργο που προσφέρει η Επιτροπή Ανωτέρων Επιθεωρητών Εργασίας (SLIC) στο πλαίσιο της σύγκλισης των εθνικών νοοτροπιών· ζητεί την ενίσχυση των πόρων και των αρμοδιοτήτων της· εκφράζει την επιθυμία να ενισχυθεί η συνεργασία της με τη συμβουλευτική επιτροπή του Λουξεμβούργου· θεωρεί ότι η συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία της Επιτροπής θα πρέπει να λαμβάνει συνεχή ενημέρωση σχετικά με τις εξελίξεις στα κράτη μέλη στον τομέα των επιθεωρήσεων εργασίας καθώς και στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία·
40. θεωρεί ότι οι εν λόγω πτυχές της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία θα πρέπει να ληφθούν επίσης υπόψη στο πλαίσιο της μελλοντικής στρατηγικής της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία· καλεί τις επιθεωρήσεις εργασίας να εντατικοποιήσουν τα καλά στοχευμένα μέτρα πρόληψης και εκπαίδευσης προκειμένου να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τη σημασία των κανόνων και διαδικασιών υγείας και ασφάλειας· ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επισπεύσουν την εφαρμογή του REACH, και ιδίως την αντικατάσταση των πλέον ανησυχητικών χημικών ουσιών· θεωρεί ότι οι επαγγελματικές ασθένειες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων όσον αφορά τις εν λόγω ουσίες·

II. Συστάσεις πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ

Γρήγορη και αποτελεσματική διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών

41. εκφράζει την άποψη ότι η καλή συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών και των κοινωνικών εταίρων είναι σημαντική για τον τερματισμό του κοινωνικού ντάμπινγκ και την εξασφάλιση ενός δίκαιου ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά· επικροτεί την πρωτοβουλία της Επιτροπής για δημιουργία μιας ευρωπαϊκής πλατφόρμας για επιθεωρητές εργασίας· στο πλαίσιο αυτό, καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει μια ευρωπαϊκή πλατφόρμα για επιθεωρητές εργασίας αδήλωτης εργασίας εντός του ευρωπαϊκού ιδρύματος για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας (Eurofound), με αποστολή, ως συμπληρωτικό καθήκον του εν λόγω οργανισμού, την οργάνωση των εργασιών της πλατφόρμας και τη διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων

πρακτικών, παρέχοντας ενημερωμένες, αντικειμενικές, αξιόπιστες και συγκριτικές πληροφορίες, καθώς και βελτιώνοντας τη διασυνοριακή συνεργασία αλλά και εντοπίζοντας και καταγράφοντας εικονικές εταιρίες και παρόμοιες δραστηριότητες·

42. καλεί την Επιτροπή, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τις αντίστοιχες εθνικές αρχές και με την επιφύλαξη της αρχής της επικουρικότητας, να αφιερώσει επαρκείς ανθρώπινους πόρους για διασυνοριακές υποθέσεις κατάχρησης της προστασίας της εργασίας και αδήλωτης εργασίας – με αποστολή μεταξύ άλλων τον εντοπισμό εικονικών εταιριών-ταχυδρομικών θυρίδων και τον έλεγχο παρόχων διεθνικών υπηρεσιών - και να θεσπίσει πανευρωπαϊκά προγράμματα κατάρτισης για επιθεωρήσεις προς αντιμετώπιση προκλήσεων όπως η ψευδο-αυτοαπασχόληση και η απόσπαση εργαζομένων, την επισήμανση νέων τεχνικών παράκαμψης των κανόνων και τη διοργάνωση διασυνοριακών ελέγχων· προτείνει επίσης οι εθνικές επιθεωρήσεις εργασίας να διενεργούν περιστασιακές κοινές διασυνοριακές επιθεωρήσεις, ιδίως κοντά σε παραμεθόριες περιοχές·
43. καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει τα οφέλη από την καθιέρωση και – εφόσον κριθεί σκόπιμο – να προβλέψει την καθιέρωση μιας ευρωπαϊκής κάρτας κοινωνικής ασφάλισης που δεν θα μπορεί να παραχαραχθεί (ή κάποιου άλλου πανευρωπαϊκού ηλεκτρονικού εγγράφου) στην οποία θα είναι αποθηκευμένα όλα τα δεδομένα που χρειάζονται για τον έλεγχο της εργασιακής σχέσης του/της κατόχου, όπως λεπτομέρειες για την κοινωνική ασφάλιση τους/της και οι χρόνοι εργασίας, και η οποία θα υπόκειται σε αυστηρούς κανόνες για την προστασία των δεδομένων, ιδίως όσον αφορά την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· τονίζει επομένως ότι είναι σημαντικό, πριν και κατά τη διάρκεια ολόκληρης της διαδικασίας δημιουργίας μιας τέτοιας κάρτας, να αναλυθούν ενδελεχώς οι επιπτώσεις επί της ιδιωτικής ζωής·
44. καλεί την Επιτροπή να θέσει σε λειτουργία πιλοτικό πρόγραμμα για τη δημιουργία ευρωπαϊκού μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης για παραβιάσεις που αφορούν την προστασία της εργασίας και περιπτώσεις αδήλωτης εργασίας, ο οποίος θα προωθεί τη γρήγορη ανταλλαγή μεταξύ των κρατών μελών και θα υποστηρίζεται από μαύρη λίστα προκειμένου να εμποδίζονται έγκαιρα και περισσότερο αποτελεσματικά οι παραβιάσεις των κανόνων που αφορούν την προστασία της εργασίας· επισημαίνει ότι αυτός ο μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης μπορεί να έχει ως πρότυπο το υφιστάμενο ευρωπαϊκό σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για την προστασία των καταναλωτών (RAPEX)· υπογραμμίζει την ανάγκη ακριβούς τεκμηρίωσης των παραβιάσεων με συστηματική καταχώριση των πορισμάτων των επιθεωρήσεων, προκειμένου να λαμβάνονται στοχευμένα μέτρα κατά της κατάχρησης·
45. θεωρεί ότι μια αυξημένη συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας μπορεί να συνιστά σημαντική ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία· τονίζει πως κάτι τέτοιο θα συνιστούσε σημαντική συμβολή στις ευρωπαϊκές νομοθετικές πρωτοβουλίες για την αδήλωτη απασχόληση, στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και βελτίωση του συντονισμού μεταξύ επιθεωρήσεων εργασίας διαφόρων χωρών·
46. επισημαίνει ότι σε ορισμένες διασυνοριακές περιπτώσεις έχει περιορισθεί υπερβολικά το δικαίωμα των εθνικών αρχών επιθεώρησης να διενεργούν επιθεωρήσεις εντός αλλοδαπών επιχειρήσεων, και ότι τούτο έχει θέσει σε κίνδυνο τόσο την προστασία του εργαζόμενου

όσο και τους ισότιμους όρους· συνιστά μα μην γίνεται αναδρομικά η καταχώρηση πληροφοριών σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων, όπως τα πιστοποιητικά απόσπασης A1, αλλά να πραγματοποιείται σε ηλεκτρονικό μητρώο για ολόκληρη την ΕΕ που θα λειτουργεί συμπληρωματικά προς τα εθνικά μητρώα και να διατίθεται τα στοιχεία αυτά στις αρχές σε ολόκληρη την ΕΕ προκειμένου να καταστούν ευκολότεροι οι έλεγχοι, σε εθνικό επίπεδο, των σχέσεων εργασίας μεταξύ αποσπασμένων εργαζομένων σε πολύγλωσση βάση· μια αποδοτικότερη, διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων αρμόδιων αρχών έχει εν προκειμένω μεγάλη σημασία· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας μπορούν να αξιοποιούν πλήρως το δικαίωμά τους για ανεξάρτητες επιθεωρήσεις χωρίς διακρίσεις σε διασυνοριακές περιπτώσεις, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης της εταιρείας·

47. υπενθυμίζει ότι, σε ότι αφορά την επιβολή της οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων, η έκταση των πιστοποιητικών δεν θα πρέπει να αποτελεί εμπόδιο για τη μετάφρασή τους όταν αυτή κρίνεται απαραίτητη στο πλαίσιο επιθεώρησης·

Νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ

48. τονίζει ότι οι υφιστάμενες οδηγίες για την κοινωνική ασφάλιση και την απασχόληση δεν δίνουν επαρκή έμφαση στην πτυχή της βελτίωσης της επιβολής και του ρόλου των επιθεωρήσεων εργασίας· επίσης θεωρεί πως χρειάζεται να επανεξετασθούν ενδελεχώς και να αναθεωρηθούν οι υφιστάμενες οδηγίες, στις περιπτώσεις εκείνες που κρίνεται αναγκαίο, και ότι πρέπει να αντιμετωπισθεί με καλύτερο τρόπο στην ευρωπαϊκή εργατική νομοθεσία το ζήτημα της επιβολής· επικροτεί στο πλαίσιο αυτό το γεγονός ότι η Επιτροπή πρότεινε ελάχιστες προδιαγραφές επιθεώρησης σε οδηγίες σχετικά με ορισμένες ομάδες εργαζομένων· τονίζει ότι ο ρόλος των επιθεωρήσεων εργασίας, όπως και των κοινωνικών εταίρων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στα θέματα κοινωνικής ασφάλισης και απασχόλησης κατά τρόπον ώστε να υπάρχει αποτελεσματική προστασία·
49. καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να προωθήσουν την εκ μέρους των επιχειρήσεων εθελοντική καθιέρωση υψηλών προτύπων εργασίας μέσω της καθιέρωσης συστήματος κοινωνικών σημάτων που θα παρέχονται δωρεάν και θα αναγνωρίζονται σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο·
50. επισημαίνει ότι σε ορισμένα κράτη μέλη εργάζονται παιδιά κάτω των δεκατεσσάρων ετών· θεωρεί αναγκαία την ενίσχυση του ρόλου των επιθεωρητών εργασίας και των εκστρατειών κατά της παιδικής εργασίας· καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει σε επίπεδο ΕΕ ειδικές εκστρατείες ελέγχου και εποπτείας εστιάζοντας στις συνθήκες εργασίας των νέων, και συγκεκριμένα νεαρών μεταναστών·
51. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι διατίθενται σε όλους τους εργαζόμενους δικονομικά δικαιώματα και δικαιώματα επιβολής, όπως αυτά που αναφέρονται στην πρόταση οδηγίας σχετικά με μέτρα για την καλύτερη άσκηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στους εργαζόμενους στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων·
52. θεωρεί σημαντικό, σε σχέση με τους μετακινούμενους εργαζόμενους, να μπορούν οι αρχές επιθεώρησης εργασίας και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων να μπορούν να προβαίνουν σε επιθεωρήσεις κάθε φορά που το κρίνουν αναγκαίο· τονίζει πως τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνήσουν για την καθιέρωση αποτελεσματικών ελέγχων

και μηχανισμών εποπτείας στην επικράτειά τους με σκοπό τον έλεγχο και την εποπτεία της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις και τους κανόνες που ορίζονται στις αντίστοιχες οδηγίες·

53. καλεί την Επιτροπή να σχεδιάσει και να παράσχει στα κράτη μέλη οδηγίες βέλτιστης πρακτικής και να διευκολύνει τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τους, ώστε να μπορούν αυτά να εποπτεύουν και να ελέγχουν αποτελεσματικότερα τις δραστηριότητες των γραφείων εύρεσης εργασίας· καλεί τα κράτη μέλη να αυξήσουν τον εκτεταμένο έλεγχο των γραφείων εύρεσης εργασίας και να εξετάσουν μέτρα ώστε να μπορούν να πιστοποιούνται οι εταιρείες διαμεσολάβησης και να υποχρεούνται να υποβάλλουν εκθέσεις·
54. καλεί την Επιτροπή να προτείνει, με την επιφύλαξη της αρχής της επικουρικότητας, πράσινη βίβλο που θα στηρίζει το ρόλο των επιθεωρητών εργασίας και θα καθορίζει ευρωπαϊκά πρότυπα για τις επιθεωρήσεις εργασίας και ενιαίες απαιτήσεις κατάρτισης στον τομέα αυτό, ενώ παράλληλα θα λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές μεταξύ των εθνικών αγορών εργασίας·
55. καλεί την Επιτροπή να εντοπίσει καλύτερους τρόπους για την αντιμετώπιση του κοινωνικού ντάμπινγκ στην ΕΕ και να προτείνει προς τούτο κατάλληλα μέσα· επισημαίνει ότι η πολιτική ανταγωνισμού εφαρμόζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο· θεωρεί απαραίτητο να ενσωματωθούν στη νομοθεσία περί ανταγωνισμού της ΕΕ βάσει του ίδιου προτύπου μέτρα για την καταπολέμηση του κοινωνικού ντάμπινγκ, τα οποία θα δίνουν στην Επιτροπή την αρμοδιότητα για την υλοποίηση της εν λόγω πολιτικής
56. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Οι οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές των τελευταίων δεκαετιών έχουν δραματικές επιπτώσεις στον κόσμο της εργασίας. Η παγκοσμιοποίηση της παγκόσμιας οικονομίας έχει επηρεάσει αρνητικά τις παραδοσιακά ασφαλείς και δίκαιες εργασιακές σχέσεις. Η υπεργολαβία, η εξωτερική ανάθεση, η επισφάλεια, η εντατικοποίηση της εργασίας και η εργασιακή ανασφάλεια βλάπτουν την ποιότητα της απασχόλησης στην Ευρώπη.

Αυτή η διάβρωση των εργασιακών σχέσεων συνοδεύεται από το φαινόμενο της μη τήρησης του εργατικού δικαίου και του μη σεβασμού των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Η ΕΕ βρίσκεται ολοένα περισσότερο αντιμέτωπη με την αδήλωτη εργασία και την παραοικονομία.

Ενώ η παραοικονομία εμποδίζει τις προοπτικές βελτίωσης μιας κοινωνίας, η αδήλωτη εργασία δημιουργεί μια κατηγορία περιθωριοποιημένων εργαζομένων που είναι πολύ πιθανό να αντιμετωπίσουν οικονομικές και κοινωνικές δυσκολίες. Οι αδήλωτοι εργαζόμενοι, μη έχοντας εισόδημα και κοινωνική ασφάλιση, αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά τον οικογενειακό προγραμματισμό και τον σχεδιασμό του μέλλοντός τους, καθώς παρακωλύεται η κάλυψη των βασικών τους αναγκών, όπως η εξεύρεση στέγης. Δεν μπορούν να συνεισφέρουν στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να επωφελούνται πλήρως από αυτά, και συνήθως λαμβάνουν τον χαμηλότερο μισθό στον τομέα που δραστηριοποιούνται. Το γεγονός αυτό δεν αποτελεί απειλή μόνο για τα μεμονωμένα άτομα, αλλά και για τους μισθούς του δηλωμένου προσωπικού, οι οποίοι πρέπει αναγκαστικά να ανταγωνίζονται τις χαμηλότερες πληρωμές.

Η αδήλωτη εργασία και η παραοικονομία έχουν ολέθριες επιπτώσεις στην οικονομία στο σύνολό της, επηρεάζοντας την ποιότητα προϊόντων και υπηρεσιών, την παραγωγικότητα των επιχειρήσεων και ενισχύοντας τον αθέμιτο ανταγωνισμό στην ενιαία αγορά, μέσω της απώλειας φορολογικών εσόδων λόγω φοροδιαφυγής και μη καταβολής εισφορών. Έχει όμως άμεσο αντίκτυπο και στην κοινωνία, εφόσον επηρεάζει τις συνθήκες εργασίας, την ασφάλεια στον χώρο εργασίας, την εκμετάλλευση ευάλωτων ομάδων, όπως οι μετανάστες, οι νέοι, οι γυναίκες, οι ανειδίκευτοι εργαζόμενοι ή όσοι δεν διαθέτουν επαρκή προσόντα, τη μη καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών και τις επιπτώσεις της για τις συντάξεις και την κοινωνική κάλυψη.

Η αδήλωτη εργασία αποτελεί επίσης απειλή για τις επιχειρήσεις. Οι εργαζόμενοι που έχουν περισσότερα κίνητρα είναι περισσότερο παραγωγικοί και προσφέρουν υψηλότερης ποιότητας εργασία. Τα κίνητρα αυτά συνδέονται με το αίσθημα της εκτίμησης, της δίκαιης μεταχείρισης και της ασφάλειας. Οι αδήλωτοι εργαζόμενοι δεν βιώνουν το αίσθημα της εκτίμησης, της δίκαιης μεταχείρισης και του αισθήματος ασφάλειας που βιώνουν οι δηλωμένοι εργαζόμενοι, λαμβάνουν ως επί το πλείστον χαμηλότερους μισθούς και είναι εύκολο να αντικατασταθούν.

Ειδικά σε περιόδους κρίσης, κατά τις οποίες οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητούν δημοσιονομική εξυγίανση, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η αδήλωτη εργασία αντιστοιχεί στο 18,8% του συνολικού ΑΕγχΠ στην ΕΕ των 27, ενώ σε ορισμένες χώρες υπερβαίνει το 30%. Η δημοσιονομική εξυγίανση μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν τα δημόσια οικονομικά δεν επιδεινώνονται μέσα από πρακτικές αθέμιτου ανταγωνισμού.

Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι να επισημάνει τον ρόλο των συστημάτων επιθεώρησης εργασίας στην καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας στην ΕΕ. Επί του παρόντος, όλες οι

μορφές καταπολέμησης της αδήλωτης εργασίας που σχετίζονται με τη διενέργεια επιθεωρήσεων εργασίας αντιμετωπίζουν δυσκολίες σε πολλά κράτη μέλη, καθώς η χρηματοδότηση για την επιθεώρηση της εργασίας έχει μειωθεί στο πλαίσιο των μέτρων εξοικονόμησης δαπανών.

Για τον λόγο αυτό στην παρούσα έκθεση υπογραμμίζονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιθεωρήσεις εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και διατυπώνονται συστάσεις πολιτικής για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας και τη συμβολή στην αποτελεσματικότερη λειτουργία των σωμάτων επιθεώρησης εργασίας.

Η επιθεώρηση της εργασίας αποτελεί ουσιώδες μέρος της διοίκησης εργασίας. Η αποτελεσματική επιθεώρηση της εργασίας που είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις μιας μεταβαλλόμενης αγοράς εργασίας αποτελεί ουσιαστικό μέρος της χρηστής διακυβέρνησης. Οι επιθεωρητές εργασίας είναι απαραίτητοι για την εφαρμογή των δικαιωμάτων του εργαζομένου, την πρόληψη καταχρήσεων από ασυνείδητους εργοδότες και την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Συμβάλλουν στην πραγμάτωση της αξιοπρεπούς εργασίας και παρέχουν δείκτες κοινωνικοοικονομικών τάσεων στην κοινωνία. Η οικονομική κρίση δεν πρέπει να αποτελεί εμπόδιο αλλά κίνητρο για τη βελτίωση και την ενίσχυση των επιθεωρήσεων εργασίας, προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των εργαζομένων.

Η παρούσα έκθεση διαιρείται σε δύο μέρη. Πρώτον, δίδεται έμφαση στο εθνικό επίπεδο, καθώς το καθήκον της επιθεώρησης εργασίας εξακολουθεί να εκτελείται από τις εθνικές αρχές.

Η εισηγήτρια διατυπώνει αρχές για τη διενέργεια αποτελεσματικών επιθεωρήσεων εργασίας στα κράτη μέλη. Η έκθεση προσδιορίζει τον ρόλο και το πεδίο εφαρμογής των επιθεωρήσεων εργασίας. Τονίζεται ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας πρέπει να καλύπτουν όλες τις κατηγορίες εργαζομένων, κάτι που συνιστά βασικό αίτημα.

Επιπλέον, επισημαίνει την προστασία των εργαζομένων που πέφτουν θύματα κακομεταχείρισης. Σε πολλές χώρες οι αδήλωτοι εργαζόμενοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους. Πρέπει να καταστεί σαφές ότι η πληρωμή των εργαζομένων έχει προτεραιότητα έναντι των δημοσίων εσόδων από την επιβολή προστίμων σε εργοδότες που καταπατούν τον νόμο.

Επιπλέον, η έκθεση παρουσιάζει ορισμένα παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής στα κράτη μέλη, τα οποία μπορούν να αποφέρουν προστιθέμενη αξία στις επιθεωρήσεις εργασίας σε άλλες χώρες. Ορισμένα κράτη μέλη, στην προσπάθειά τους να καταπολεμήσουν αποτελεσματικά την αδήλωτη εργασία, καθιέρωσαν καινοτόμα συστήματα συνεργασίας με άλλες αρχές καθώς και συστήματα καταχώρισης των μετακινούμενων εργαζομένων.

Επιπλέον, δίδεται έμφαση σε ευάλωτες ομάδες όπως οι αυτοαπασχολούμενοι, οι εργαζόμενοι σε εταιρείες προσωρινής απασχόλησης ή οι κατ' οίκον εργαζόμενοι, ομάδες στις οποίες είναι ιδιαίτερος διαδεδομένη η αδήλωτη εργασία και οι οποίες δημιουργούν δυσκολίες στις εθνικές υπηρεσίες επιθεώρησης εργασίας λόγω του πολύπλοκου εργασιακού τους καθεστώτος.

Δεύτερον, στόχος της έκθεσης είναι να εστιάσει σε ευρωπαϊκό επίπεδο, διατυπώνοντας συστάσεις πολιτικής για την προώθηση της διασυνοριακής συνεργασίας των εθνικών αρχών καθώς και νέες πρωτοβουλίες για ενίσχυση του ρόλου των επιθεωρήσεων εργασίας.

Στις προσπάθειες για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της επιθεώρησης εργασίας κατά την παρακολούθηση της εφαρμογής του εργατικού δικαίου, η Ευρώπη χρειάζεται κάτι περισσότερο από ελαστική νομοθεσία προκειμένου να εξασφαλιστεί η αξιοπρεπής, σταθερή, υγιής και ασφαλής απασχόληση στα κράτη μέλη. Η παρούσα έκθεση επιχειρεί να επισύρει την προσοχή στην επείγουσα ανάγκη λήψης νομικά δεσμευτικών μέτρων για την ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων και της απασχόλησης, καθώς και για την εφαρμογή θεμελιωδών εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Η διαδικασία αυτή πρέπει να ξεκινήσει με την ενίσχυση των θεμελιωδών εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων στην ενιαία αγορά και με την καταβολή προσπαθειών για την προώθηση του θεμιτού ανταγωνισμού και των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Η εν λόγω αρχή πρέπει να οριστεί στο πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ με την έγκριση ενός πρωτοκόλλου κοινωνικής προόδου, ώστε να προστατευτούν τα βασικά κοινωνικά δικαιώματα από τυχόν αρνητικές επιπτώσεις των εθνικών μεταρρυθμίσεων και των μέτρων λιτότητας.

Το αποτελεσματικό εργατικό δίκαιο σε ενωσιακό επίπεδο θα οδηγήσει σε αποτελεσματικές επιθεωρήσεις εργασίας, ικανές να επιβάλλουν τις σαφείς και δεσμευτικές αρχές που ορίζονται στην εργατική νομοθεσία. Στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς, όπου το κοινωνικό ντάμπινγκ και η εκμετάλλευση της εργασίας αποτελούν σοβαρά προβλήματα που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα χιλιάδων εργαζομένων και επιχειρήσεων, ιδίως ΜΜΕ, η ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των εργαζομένων πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή και η επιθεώρηση εργασίας σε επίπεδο ΕΕ πρέπει να λειτουργεί ώστε να παρακολουθεί και να επιβάλλει την εφαρμογή της.

Ένα από τα βασικά προβλήματα έγκειται στις επιθεωρήσεις των διασυνοριακών εργασιακών σχέσεων. Οι εθνικές αρχές αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την αξιολόγηση σημαντικών πληροφοριών προερχόμενων από τις αρχές της χώρας προέλευσης, καθώς και σχετικά με την κατανόηση της εργασιακής σχέσης που συχνά είναι ενταγμένη σε μια μακρά αλυσίδα υπεργολαβίας.

Η εισηγήτρια χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής για δημιουργία μιας ευρωπαϊκής πλατφόρμας επιθεωρητών εργασίας. Επιπλέον, αναγνωρίζει την ανάγκη θέσπισης πρόσθετων μέτρων για την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας σε διασυνοριακό πλαίσιο.

Μία από τις συστάσεις αφορά τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού οργανισμού που θα επιλαμβάνεται όλων των διασυνοριακών ζητημάτων που εμπίπτουν στο πεδίο των επιθεωρήσεων εργασίας. Αυτό μπορεί, για παράδειγμα, να καλύπτει τον έλεγχο των παρόχων διασυνοριακών υπηρεσιών, καθώς και των εικονικών εταιρειών, τη δημιουργία εξειδικευμένων ευρωπαϊκών προγραμμάτων κατάρτισης και τη διοργάνωση διασυνοριακών ελέγχων.

Μια άλλη πρόταση αφορά τη θέσπιση μιας ευρωπαϊκής κάρτας κοινωνικής ασφάλισης, στην οποία θα αποθηκεύονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία, όπως ο χρόνος απασχόλησης ή η κοινωνική ασφάλιση. Με τον τρόπο αυτόν παρέχεται η δυνατότητα στον επιθεωρητή εργασίας να ελέγχει επιτόπου όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Η εν λόγω κάρτα έχει εφαρμοστεί ήδη σε πιλοτική μορφή στον κατασκευαστικό τομέα και, ως εκ τούτου, έχει ήδη δοκιμαστεί. Στη Σουηδία εφαρμόστηκε μια ανάλογη κάρτα στον κατασκευαστικό τομέα, καθιστώντας ευκολότερο και αποτελεσματικότερο τον έλεγχο των χώρων και των εγκαταστάσεων εργασίας. Οι επιθεωρητές εφοδιάζονται με ανιχνευτές που μπορούν να διαβάσουν πολύ γρήγορα και χωρίς μεγάλη προσπάθεια τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις κάρτες. Το

Λουξεμβούργο θέσπισε ένα παρόμοιο σύστημα τον Ιανουάριο του 2013.

Επιπλέον, η εισηγήτρια προτείνει την καθιέρωση ενός συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης, το οποίο επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών σε περίπτωση απάτης ή πρακτικών παράνομης εκμετάλλευσης από την πλευρά των επιχειρήσεων. Ένα τέτοιο σύστημα έχει ήδη εφαρμοστεί στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών (RAPEX) και είχε ως αποτέλεσμα την πρόληψη της κατάχρησης.

Επιπλέον, η έκθεση παρουσιάζει νέες πιθανές νομικές πρωτοβουλίες. Στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, οι ευρωπαϊκοί νόμοι και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα καθιστούν την επιθεώρηση εργασίας περισσότερο αποτελεσματική και συντονισμένη σε ενωσιακό επίπεδο, ωστόσο δεν συμβαίνει το ίδιο στον τομέα των εργασιακών συνθηκών και της προστασίας των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Θα μπορούσε να εξεταστεί η θέσπιση νέων οδηγιών, αφενός για να ενισχυθεί ο ρόλος των επιθεωρητών εργασίας και, αφετέρου, για να καταστεί εφικτός ο αρτιότερος έλεγχος των γραφείων ευρέσεως εργασίας.

Επιπλέον, η εισηγήτρια επισημαίνει ότι, ενώ υφίσταται αποτελεσματική πολιτική ανταγωνισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, την οποία εφαρμόζει επιτυχώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε περιπτώσεις πρακτικών αθέμιτου ανταγωνισμού από την πλευρά των επιχειρήσεων, δεν εφαρμόζονται κανόνες καταπολέμησης του κοινωνικού ντάμπινγκ σε ενωσιακό επίπεδο. Η έκθεση επισημαίνει ότι η αδήλωτη εργασία συνιστά επίσης έναν τρόπο στρέβλωσης του ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά και πρέπει να ποινικοποιηθεί. Ζητείται, ως εκ τούτου, η θέσπιση διατάξεων καταπολέμησης του κοινωνικού ντάμπινγκ στη Συνθήκη, οι οποίες να εξουσιοδοτούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιβάλλει κυρώσεις για την προστασία τους.

Ένας ακόμα τομέας στον οποίο απαιτείται νομική δράση σε ενωσιακό επίπεδο είναι η ρύθμιση των νέων μορφών εργασίας και της άτυπης εργασίας, μέσω της θέσπισης σαφούς και δεσμευτικού ορισμού του εργαζόμενου σε ενωσιακό επίπεδο, με στόχο την καταπολέμηση μιας από τις πλέον διαδεδομένες πρακτικές καταστρατήγησης της εργατικού δικαίου: της ψευδούς αυτοαπασχόλησης. Αυτό θα αποτελέσει σημαντικό μέσο ώστε να μπορούν οι επιθεωρητές εργασίας να αποφαίνονται εάν οι επιχειρήσεις χρησιμοποιούν παράνομα την εν λόγω πρακτική.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	26.11.2013
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 22 - : 13 0 : 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Alejandro Cercas, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Sari Essayah, Richard Falbr, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Csaba Őry, Κωνσταντίνος Πουπάκης, Σουλβάνα Ράπτη, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclair, Jutta Steinruck, Ruža Tomašić, Traian Ungureanu,
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Georges Bach, Jürgen Creutzmann, Jelko Kacin, Martin Kastler, Anthea McIntyre, Birgit Sippel, Csaba Sógor
Αναπληρωτές (άρθρο 187, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Jolanta Emilia Hibner, Sławomir Nitras